

MEMÒRIA 2018

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

INDEX

- 0.- Introducció
- 1.- Característiques generals i objectius del centre
- 2.- Perfil de les persones destinatàries del servei
- 3.- Equip Professional
- 4.- Quadre resum dades generals 2018
- 5.- Anàlisi i característiques de la població atesa (diferenciar urgència i llarga estada)
 - 5.1.- Nº persones ateses (dones soles, mares, fill/s, altres)
 - 5.2.- Temps d'estada
 - 5.3.- Edat i Nacionalitat
 - 5.4.- Problemàtiques detectades en el moment de l'ingrés
 - 5.6.- Situació Laboral
 - 5.7.- Font d'ingressos econòmics
 - 5.8.- Salut
 - 5.9.- Tipologia i àmbits de la violència masclista viscuda
 - 5.1.- Servei que deriva
 - 5.11.- Sortides i motius de sortida
 - 5.12.- Assoliment d'objectius
- 6.- Intervenció
 - 6.1.- Activitats Individuals
 - 6.2.- Activitats Grupals
 - 6.3.- Sortides
- 7.- Resultats i propostes de millora

INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria resumeix l'activitat realitzada l'any 2018 dins del programa de violència masclista a la **CASA D'ACOLLIDA** de l'**Associació Lligam**.

L'any 2018 ha estat marcat majoritàriament per l'atenció i acollida en llarga estada de dones i les seves filles i fills derivades des del SARA de l'Ajuntament de Barcelona, però s'ha consolidat també l'acollida d'urgències de casos derivats des d'altres ajuntaments, normalment en espera de plaça en casa d'acollida pública.

En tots els casos s'ha treballat acompanyant processos cap a la recuperació de la violència i aquest acompanyament s'ha realitzat conjuntament amb les diferents professionals dels serveis i en contacte continu amb el SARA de l'Ajuntament de Barcelona o els diferents SIADs i Serveis Socials. Això ha facilitat el treball multidisciplinar, la coordinació continuada i la complementació entre equips, sempre positiu i beneficiós per les dones acollides a la casa, sense oblidar que ha suposat una ajuda important en els processos dels menors.

L'**Associació Lligam** és una entitat privada sense ànim de lucre, que va néixer l'any 1994 i va ser declarada d'Utilitat Pública al 2012. Té com a missió la sensibilització social al voltant de la igualtat de gènere i de la violència cap a les dones.

Disposa de dos recursos per a dones i els seus fills i filles. Un és la **CASA D'ACOLLIDA**, un servei residencial d'acolliment per a dones que viuen situacions de violència masclista i per als seus fills i filles. És un servei que proporciona atenció les 24 hores els 365 dies de l'any amb presència professional. L'altre recurs residencial és un **PIS D'INCLUSIÓ**, amb major autonomia, menys suport professional i facilitats econòmiques d'accés.

Des de l'any 2000 a la **CASA D'ACOLLIDA** es desenvolupen tres programes:

- Programa d'atenció i acollida a dones i les seves filles i fills que han viscut

Violència masclista: té com a finalitat oferir un espai de protecció i recuperació.

- Programa d'atenció i acollida de dones i les seves filles i fills que es troben en situació de **Risc Social:** orientat a dones soles o amb menors que es troben en vulnerabilitat a diferents nivells i en una situació propera a l'exclusió. L'objectiu d'aquest programa és treballar la inserció sociolaboral i enfortir i millorar les relacions materno-filials.
- Programa d'atenció i acollida de dones i les seves filles i fills que provenen d'**Àmbit Penitenciari:** Acollida de dones que estan en presó durant els permisos penitenciaris de segon o tercer grau o també com a espai educatiu de manera continuada a dones en règim de l'art. 182

Ambdós recursos es fonamenten en el model ecològic, un model que reconeix les arrels culturals e institucionals subjacents en la violència masclista i que permet una intervenció a nivell ampli, amb una visió holística. Es tracta de quatre sistemes en continua acció i dependència. La influència dels sistemes és dinàmica i, segons el moment evolutiu en que es trobi la dona, uns contextos tenen més importància i pes que altres. Tenir en compte això serà fonamental a l'hora de dissenyar actuacions i valorar factors de risc o de protecció.

Aplicat a la violència masclista, aquest model ens ofereix claus de comprensió, explicació i abordatge de la recuperació de la violència viscuda i projecció de futur. Donem suport individualitzat per tant a cada dona per poder encarar i desenvolupar el seu projecte de vida, sense violència, però tenint en compte també el conjunt de sistemes en els que està immersa: relacions, família, comunitat i a un nivell socio-institucional més extens.

Per altra banda, aquest model ens permet treballar sempre en xarxa amb el conjunt de serveis i professionals que atenen les dones i les seves filles i fills i amb el suport del conjunt de la societat i de les iniciatives i propostes de participació que sorgeixin.

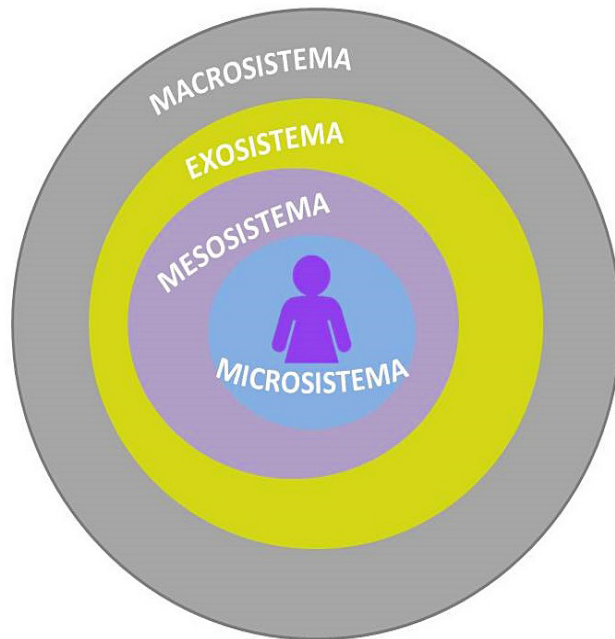
Microsistema: És el context més proper i quotidià a la persona: família, escola, veïnat...

Mesosistema: Entorns immediats que afecten a la vida de la persona i en els quals ella actua i participa activament.

Exosistema: La comunitat. Com s'organitza a tots els nivells: econòmic, polític, mitjans de comunicació... Afecta a la vida de la persona però no té una relació directa amb ella.

Macrosistema: fa referència a la societat i el context social més ampli i remet a formes d'organització social i sistemes de creences establerts per la cultura social en la qual creix l'individu. Té a veure amb l'estructura social, les creences, les actituds i els costums d'una societat. I es concreten en models, rols socials, normes escrites i no escrites.

MODEL ECOLÒGIC D'INTERVENCIÓ

1.- CARACTERÍSTIQUES I OBJECTIUS DEL CENTRE

L'Associació Lligam és una entitat sense ànim de lucre creada fa 25 anys amb l'objectiu principal de buscar tots els recursos i mitjans necessaris per fer possible la inserció social de dones.

Aquest objectiu s'aborda principalment mitjançant recursos d'acollida. En un començament es posa en marxa una Casa d'Acollida, un centre residencial que ofereix habitatge temporal i acompanyament socioeducatiu a dones soles o amb filles i fills a

càrrec, que es troben en situació de precarietat econòmica, sense xarxa social o en risc d'exclusió social. I des de l'any 2011 es posa en marxa també un projecte de **Pis d'inclusió residencial**.

Des de l'any 2000 el nostre projecte i objectiu, inclou dones víctimes de violència masclista.

L'Associació té com a missió la sensibilització social al voltant de la igualtat de gènere i de la violència cap a les dones.

1.1.- El Recurs: La Casa d'Acollida

La **Casa d'Acollida de Lligam** és un servei residencial d'acolliment temporal per a dones que viuen situacions de vulnerabilitat i de violència masclista i per als seus fills i filles. Proporciona atenció continuada tot les 24 hores els 365 dies de l'any a través d'un equip de professionals i té com a finalitat oferir un espai d'acollida, protecció, convivència i recuperació.

Es tracta de dones que no tenen habitatge per raons econòmiques o que no poden tornar al seu domicili habitual i per tant la **Casa d'acollida** els garanteix tenir les necessitats bàsiques cobertes; però, sobretot, habitar i tenir la vivència d'un espai i un temps de seguretat i protecció, i també de reflexió i recuperació, fins a tenir l'estabilitat i autonomia suficients i necessàries per aconseguir estabilitzar la seva situació i restablir la relació materno-filial en cas de tenir filles i fills.

El recurs es troba ubicat en una casa unifamiliar amb tot l'equipament bàsic necessari pel seu funcionament. **Té una capacitat màxima de 17 places.**

Està situada a la ciutat de Barcelona i molt ben comunicada amb la xarxa de transports públics, a cinc minuts de la casa trobem: tres línies de metro, estació de Renfe així com

diverses línies d'autobusos.

La Casa d'Acollida de Lligam, consta de tres plantes, pati i hort urbà.

A la planta baixa es troben espais comuns del quals podem fer ús les diferents famílies: cuina, sala d'estar-menjador, pati a l'aire lliure amb un petit jardí i sala polivalent per fer activitats i que serveix també com espai de joc per a les filles i fills de les dones acollides.

El sostre d'aquesta sala polivalent és un terrat on es situa l'estenedor de roba i un petit hort urbà.

Hi ha també el despatx de les professionals i un bany adaptat, així com el rebost.

A la primera planta hi ha 5 habitacions, dos banys i una galeria amb estenedor cobert i planxa.

A la segona planta hi ha 3 habitacions, habitualment destinades a famílies, un bany complet, un oficce amb una petita cuina elèctrica i una pica i un terrat.

1.2.- Objectius

L'objectiu del Programa de Violència contra les Dones és donar acollida temporal i acompanyament –ja sigui d'urgència o llarga estada- a dones soles o amb fills/es que pateixen violència masclista i volen fer un procés de recuperació de la violència viscuda.

Els objectius principals són:

1. Donar acollida temporal i un espai de protecció a dones soles o acompanyades de les seves filles i fills i que han viscut situacions i relacions de violència masclista .
2. Promoure l'autonomia, la responsabilitat i l'apoderament de la dona de manera que sigui artífex dels seus canvis i presa de decisions.

3. Enfortir les relacions entre les mares i els seus fills/es en el nou context familiar.
4. Facilitar la coordinació i el treball en xarxa amb els serveis implicats en l'atenció i seguiment de les dones i menors.

1.3.- Descripció del Recurs

La casa d'acollida és un **servei d'acolliment temporal**, ofereix acollida d'urgència i acollida de llarga estada, tant per a dones soles, com per a dones amb filles i fills que han patit violència masclista i es troben en situació de màxima vulnerabilitat.

L'**Associació Lligam** ofereix acolliment residencial amb les necessitats bàsiques cobertes, suplint temporalment la llar familiar d'on han fugit i proporciona una atenció socioeducativa. L'objectiu és que puguin realitzar un **Pla de Treball interdisciplinar**, d'acord amb els serveis especialitzats mitjançant el treball en xarxa i en coordinació amb professionals externs, aconseguint una recuperació integral de la dona i les seves filles i fills.

El servei ofereix una **atenció professional de 24 hores els 365 dies de l'any** i inclou les funcions d'acollida, convivència, manutenció, descans i lleure, com també l'atenció socioeducativa, acompanyament i assessorament a diferents nivells.

L'acolliment d'urgències està orientat a facilitar un acolliment de curta durada, per tal de **garantir la seguretat personal de manera immediata** a les dones i les seves filles i fills si en té. Així com a facilitar un **temps per a la clarificació de la seva situació**. La durada de l'estada en situació d'urgència no serà superior a 1 mes, podent-se prolongar en casos en què per la seva excepcionalitat, es determini ampliar-la. Així mateix, és possible que persones que han accedit al recurs en situació d'urgència puguin continuar en situació de llarga durada al propi recurs, sempre d'acord amb el servei referent i la pròpia dona.

En el cas d'acolliment de llarga estada, la durada serà d'entre 6 i 9 mesos podent-se prolongar a un any en aquells casos que es valori la necessitat.

2.- PERFIL DE LES DESTINATÀRIES DEL RECURS

El perfil de les destinatàries del nostre recurs és:

- Dones soles o amb filles i fills que pateixen violència masclista i han hagut de sortir del seu domicili i requereixen un espai de seguretat, contenció emocional o acompanyament i orientació professional. Ja sigui que es trobin en situació d'urgències o contemplin una llarga estada.
- Dones i les seves filles i fills, que es troben en situació de risc social que pot afectar diversos àmbits fins esdevenir a una dificultat d'habitatge amb necessitat d'un acolliment, suport i orientació professional.
- Dones provinents d'àmbit penitenciari, en règim de medi obert o permís.

Per totes elles la Casa d'Acollida esdevé un habitatge segur i acollidor on poder refer-se, ressituar-se i reorientar-se vers el seu futur i el de les seves filles i fills.

Amb el suport i orientació de l'equip professional recuperen o adquireixen pautes i capacitats que d'acord amb el model ecològic descrit, les situa en un punt de partida més favorable per seguir la seva vida vers a cada un dels sistemes en el que es troben immerses (micro, meso, exo i macro).

2.1.- Criteris d'admissió

La **Casa d'Acollida**, té uns mínims criteris d'admissió en pro de fer viable la convivència i els objectius descrits de la intervenció professional.

- Haver estat derivada per servei d'atenció especialitzat, serveis socials municipals i/o altre servei de la xarxa d'atenció a persones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, risc social o àmbit penitenciari.
- Mantenir un seguiment social per part del servei que fa la derivació.
- Ser major de 18 anys.
- Manifestar lliurement la voluntat d'ingressar a la casa d'acollida i estar disposada a seguir el pla de treball elaborat conjuntament.
- Acceptar el Reglament i Funcionament del recurs. En el cas de venir amb filles i fills, acceptar també el funcionament intern de mares.
- En cas de tenir antecedents de consum recent de drogues, estar vinculada a un servei de tractament i seguiment o iniciar un tractament.
- Estar vinculada a serveis de Salut Mental en cas de malalties mentals diagnosticades. En tot cas, l'estat de salut mental ha d'ésser compatible amb la convivència en col·lectivitat, així com respectar les pautes de medicació i els tractaments prescrits.

3.- EQUIP HUMÀ

Tots els projectes de l'Associació són possibles gràcies a l'equip humà que hi ha al darrera. Un equip humà integrat per les persones voluntàries membres de la Junta Directiva, les professionals contractades, les estudiants en pràctiques i les voluntàries d'acompanyament a les dones. La motivació i la implicació de totes ha fet possible dur a

terme un treball diari compromès amb les dones i els seus fills/es, lluitant per la seva recuperació i per la igualtat.

3.1.- Les persones Voluntàries

Les voluntàries de la Junta Directiva són les que ocupen els càrrecs de presidenta, secretària i tesorera de l'Associació. Representen l'entitat en les relacions amb l'exterior i vetllen pel bon funcionament de l'Associació.

Les funcions de la resta de voluntariat són donar suport al desenvolupament del projecte educatiu, realitzant activitats, fent acompanyaments a les dones o col·laborant en necessitats de l'entitat. Aquest any han col·laborat en acompanyaments puntuals a metges i gestions, també han donat suport a la formació, tant de les dones com dels menors, han realitzat alguns tallers a la casa d'acollida que promouen la cura, el benestar i l'increment de capacitats per afrontar una etapa de transició com la que es viu a la casa. També hi ha hagut voluntariat per acompanyar a activitats culturals i lúdiques fora del servei. D'altres també han col·laborat en tasques de caire logístic.

3.2.- L'equip Professional

L'equip professional, està format per una directora, sis educadores socials i una treballadora familiar. És la part de l'equip humà de caire més tècnic vers la intervenció social del projecte descrit. Sosté el dia a dia de la Casa i de les dones, filles i fills, acompanyant educativament els processos i donant suport en la quotidianitat.

Es coordina amb els agents i professionals externs vinculats a cada cas. Ofereix a cada persona acollida a la casa un retorn i elements de comprensió sobre la situació viscuda i elements de canvi i vinculació vers un futur cap el que vol encaminar-se. Es pren cura i atenció a cada un dels sistemes amb els que interactua i es desenvolupa cada persona

(micro sistema, mesosistema, exosistema i macrosistema) i s'aborden conjuntament estratègies i accions concretes concordants amb el projecte de futur de cada una d'elles. En el decurs del 2017 també s'ha comptat amb la figura professional d'una psicòloga amb presència continuada a la casa.

La Casa d'Acollida també compta amb el suport d'una psicòloga externa. Amb ella es realitza **l'espai de supervisió per aprofundir en els casos i la nostra tasca socioeducativa d'acompanyament.**

3.3.- Professionals en Pràctiques

En el marc de la col·laboració de l'entitat amb els processos formatius de les futures professionals, **l'Associació Lligam** ofereix període de pràctiques a estudiants en el marc de convenis de col·laboració signats amb centres formatius que ofereixen estudis d'especialització en violència masclista, igualtat de gènere, risc social i/o intervenció per la reinserció de persones procedents d'àmbit penitenciari; d'acord amb els nostres programes d'intervenció.

En el decurs de l'any comptem amb futurs professionals que estan realitzant formació especialitzada i complementen la intervenció de l'equip, fan propostes de noves activitats o enfocaments...etc. La qual cosa ens duu a mantenir un constant diàleg i reflexió sobre allò que fem i per què ho fem.

Les alumnes de pràctiques han participat amb l'acompanyament diari al recurs i amb la posada en marxa de diferents tallers orientats a les dones i les famílies.

Enguany la Casa d'Acollida ha comptat amb:

4.- QUADRE RESUM DADES GENERALS 2018

En el decurs del **2018 hem acollit un total de 53 persones** en el marc del Programa de Violència Masclista.

Es tracta de **25 dones i 28 filles i fills**.

Dels 16 casos atesos, **17 han causat sortida del recurs** per diversos motius, tal com es detalla més endavant.

16 casos han estat derivats des de l'Ajuntament de Barcelona i 9 des d'altres ajuntaments i serveis

PROGRAMA	Nº
VIOLÈNCIA	
CASOS	25
PERSONES	53
ATENCIIONS	4481

5.- ANÀLISI I CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ ATESA

A continuació es descriu el perfil i característiques de es dones i filles i fills, acollits a la Casa, que en cap cas cal entendre són representatives o extrapolables a una població més àmplia que hagi patit violència masclista, sinó que es circumscriuen estrictament al que s'ha produït en el decurs d'aquest any 2018.

Altra consideració ha de tenir una lectura transversal en el decurs dels anys i/o amb complementació amb d'altres recursos d'acolliment, que com a factors comuns ens poden deixar entreveure indicadors i característiques comuns, si més no de les dones, filles i fills acollides en recursos residencials de la xarxa.

5.1.- Nº persones ateses (dones soles, mares, filles i fills)

Aquest any **2018 han estat acollides al programa de violència masclista un total de 59**

persones, 31 dones i 28 filles i fills.

Més de la meitat de les dones han estat mares amb menors, la majoria d'elles amb un o dos filles o fills a càrrec, malgrat en dos casos es tracta de dones amb quatre fills.

5.2.- Temps d'estada

Setze dones han estat acollides en llarga estada. La mitjana de temps en aquests casos ha estat de 7-8 mesos. No obstant, en tres casos l'estada ha estat més llarga, superant fins i tot un any.

Nou dones han estat acollides d'urgències o en espera de tenir plaça en recurs públic d'acollida. La mitjana d'estada al recurs en aquests casos ha estat de 2-3 mesos.

5.3.- Edat i Nacionalitat

La mitjana d'edat de les dones s'ha situat en 36 anys. La meitat de les dones tenen entre 30 i 40 anys. La dona més jove té 21 anys i la més gran 63.

Pel que fa a les filles i fills, el grup més nombrós ha estat el de majors de 10 anys.

Per nacionalitats, una bona part de les dones (80%) són estrangeres. El grup més nombrós ha estat el de dones llatinoamericanes i marroquines.

Tres de les dones tenen doble nacionalitat, la del seu país d'origen i també nacionalitat espanyola.

5.4.- Problemàtiques detectades en el moment de l'ingrés.

Autoestima baixa i problemes de salut derivats de la violència masclista.

Manca d'ingressos econòmics suficients.

En alguns casos, dificultats d'exercir funcions de vincle i marentatilitat, com a conseqüència de la violència masclista viscuda i amb necessitat d'un suport en la cura dels menors.

En els casos de dones estrangeres, desconeixement de l'idioma i manca de permís de residència i treball a l'estat espanyol.

En les filles i fills, problemes d'escolarització, retràs en el creixement, alteracions de la son i de l'alimentació, manca d'habilitats socials en les relacions, retràs en el desenvolupament motor, ansietat, baixa autoestima.

5.6.- Situació Laboral

3 dones tenien feina amb contracte i 2 tenen feines esporàdiques per hores i sense contracte.

6 dones es trobaven en recerca de feina.

2 dones són pensionistes.

5.7.- Font d'ingressos econòmics

17 de les dones (68%) tenen algun ingrés, però la majoria no superen els 500 euros mensuals. La mitjana d'ingressos econòmics és de 600 euros.

En 5 casos els ingressos són per feina i en altres 11 per Renda Activa d'Inserció o Renda Garantida de Ciutadania.

5.8.- Salut

En el 69% dels casos hi ha algun problema de salut física i/o mental. Les malalties més habituals han estat malalties digestives de colon, càncer, anèmia i malalties relacionades amb la tiroides.

En 3 casos hi ha diagnosticat algun trastorn de personalitat o malaltia mental i una dona està en procés de valoració de salut mental.

10 dones segueixen tractament amb psicofàrmacs antidepressius, ansiolítics o benzodiazepines. En 6 casos hi ha seguiment psiquiàtric per part d'algun servei de salut mental.

5.9.- Tipologia i àmbits de la violència masclista viscuda

En la majoria de casos (22) la violència ha estat per part del marit o la parella.

En dos casos es tracta de violència exercida per l'exparella i en un cas es tracta de violència d'un company de pis.

Pel que fa a la durada de la situació de maltracte, en el 50% dels casos es tracta de violència de més de 5 anys de durada; concretament 8 dones porten més de 10 anys patint la violència de la parella.

En 7 casos no hi havia posada denuncia i només en la meitat de casos en que si hi havia denuncia i s'havia demanat ordre de protecció, s'ha aconseguit obtenir aquesta. De les 25 dones acollides, només 7 tenien una ordre de protecció vigent.

5.10.- Servei que deriva

El 64% dels casos han estat derivats per l'Ajuntament de Barcelona, des del SARA o des del CMAU. Tots aquests casos s'han derivat per fer un procés de llarga estada.

En 9 casos la derivació s'ha fet des de Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) de diferents ajuntaments, d'algun Consell Comarcal o d'alguna UVF de la Generalitat

5.11.- Sortides i motius de sortida

Dels 25 casos atesos aquest anys al recurs, 17 han estat baixa i 8 hi continuen residint a la finalització del 2018.

La majoria de baixes (65%) s'han produït en finalitzar el pla de treball previst i només 3 casos han marxat de manera voluntària abans de finalitzar el seu procés.

Dues dones han hagut de marxar per risc de localització i només una ha estat baixa per no adaptació al recurs.

La majoria de dones que han estat baixa han marxat a un altre recurs d'acollida o pisos d'autonomia de l'Ajuntament de Barcelona, de la Generalitat o de la pròpia Associació Lligam.

Dues dones han anat a viure a un pis compartit i tres han marxat a una pensió.

5.12.- Assoliment d'objectius

El fet de donar acollida temporal ja suposa que, en aquest any, hem cobert les necessitats bàsiques de 20 dones i 15 filles i fills. Això, que pot semblar evident i sense importància, suposa el fet de poder donar estabilitat a aquestes persones física i emocionalment, així com un espai de vida lliure de violència i proveït de seguretat i protecció.

Pel que fa als menors, molts d'ells han arribat amb problemes cognitius i de conducta, aïllament, agressivitat, tristesa, por... En un 90% s'ha aconseguit una millora física i

emocional considerable, a més a més d'una estabilitat a nivell d'escolarització.

Respecte a les dones, en un 80% dels casos podem parlar d'una millora general: les dones dormen millor, tenen més salut, riuen més, es mostren més comunicatives i tenen més cura de sí mateixes i de les seves filles i fills. Podem parlar doncs d'una recuperació important, tant com a dones i com a mares.

Pel que fa al treball sobre la violència viscuda, en un 60% s'ha produït un apoderament de les dones: han identificat la violència viscuda i han identificat també altres situacions de discriminació; han reconegut valors i capacitats personals i han fet un procés de canvi important.

De totes les dones amb qui s'ha treballat l'objectiu de trobar feina, en un 70% hem de parlar d'èxit: les dones han trobat una feina, encara que sigui per uns mesos i amb una jornada laboral que no li dona més de 700 euros mensuals. Les sortides laborals han estat sobre tot de neteja, cambrera de pisos i hostaleria.

A nivell d'habitatge, no s'ha aconseguit el grau d'autonomia desitjable, ja que la majoria han hagut d'anar a viure compartint pis o en pisos de suport.

6.- INTERVENCIÓ

La intervenció de l'equip educatiu de la **Casa d'Acollida**, té una mirada individualitzada sobre cada situació o cas. Atenent al model ecològic esmentat, aquesta mirada individualitzada és simultàniament en relació a cada un dels sistemes en que es troba cada persona acollida als nostres recursos.

En el moment de l'acollida s'assigna una professional referent de cada unitat familiar o dona, que és qui farà el vincle i seguiment més individualitzat i proper, així com mantindrà la interlocució i coordinació amb d'altres serveis i professionals que

intervenen sobre un mateix cas. Vetllant així per una prioritització d'actuacions o focalització d'intervenció en uns àmbits o altres segons cas, compartida que no desorienti o compliqui excessivament l'assistència i intervenció que rep cada persona acollida.

Periòdicament reflexionem en profunditat i compartim les diferents aproximacions i mirades de les membres de l'equip en relació a cada cas. Per aquest treball més reflexiu comptem amb el suport d'una professional coneixedora dels efectes de la violència masclista en filles i fills, i en les dones adultes. Així com dels processos de recuperació de la mateixa: Montserrat Torres, ens ofereix aquest espai de supervisió amb periodicitat mensual.

La intervenció de l'equip de la Casa es concreta en Activitats individuals, Activitats Grupals i Activitats fora de la Casa.

6.1.- Activitats Individuals

Les activitats individuals són totes aquelles que tenen a veure amb la quotidianitat i desenvolupament del pla de treball de cada dona o unitat familiar, d'acord estrictament al seu ritme, capacitat i necessitat.

L'**Associació Lligam** es dota d'un banc de recursos per poder donar resposta individualitzada, per tant, no es tracta d'accions estàndard, sinó segons cas.

A continuació es detalla l'activitat individual desenvolupada, en el decurs del 2017:

- **Sessions de referència i acompanyament de la referent**, per escoltar, valorar i acompanyar en processos de recerca de feina, gestions, recerca d'habitatge... Acompanyament a la dona en la presa de decisions.
- **Acompanyaments a gestions administratives o jurídiques, visites mèdiques...** amb l'objectiu de donar suport a les dones i afavorir el coneixement de l'entorn i

l'accés als serveis i recursos. Són acompanyaments realitzats tant per les professionals com per les voluntàries i sempre prioritzant la capacitat i potenciació de l'autonomia de cada dona.

- **Activitats de formació.** Principalment han estat orientades a dones estrangeres en procés d'integració. Sessions de reforç de la llengua i suport a l'alfabetització. Han estat realitzades per voluntàries.
- **Accions de Suport en la recerca de feina.**

6.2.- Activitats Grupals

Les activitats Grupals, són aquelles que s'ofereixen al conjunt de dones i/o infants acollides a la casa i tenen en comú fomentar la cohesió, viure relacions interpersonals lliures de violència, assajar nous patrons i pautes de relació i aprofundir en algun aspecte concret i específic de cada activitat.

L'objectiu principal és promoure el benestar a partir de l'oci. Descobrir activitats que reportin satisfacció i gaudi -tant de forma individual, com a través de compartir-lo amb d'altres- simultàniament al desenvolupament d'un pla de treball i procés de recuperació que requereix d'esforç i a voltes es fa feixuc.

A continuació fem una relació de les activitats grupals desenvolupades durant el 2017:

- **Assemblees de dones:** S'han realitzat un total de dotze (una al mes) Han estat un moment de participació de les dones, de cohesió del grup i educativament una eina per treballar habilitats socials i conflictes que sorgeixen a la vida quotidiana. També han estat un espai per proposar activitats.
- **Assemblees de mares:** S'han fet dues. L'objectiu és establir criteris comuns d'actuació amb els menors i reforçar les mares en l'educació dels fills/es.
- **Tallers manuals:** S'ha fet un taller de polseres adreçat a la mainada i un altre de

bufandes amb teler, en que hi han participat les dones. Han estat tallers que permeten un aprenentatge però també ocupen el temps de les dones en diversos moments que cada una hi pugui i vulgui dedicar. D'altra banda, també es va fer un taller d'elaboració del calendari d'Advent, orientat principalment als nens i nenes.

- **Activitats terapèutiques:** Principalment sessions setmanals d'artteràpia, tant en format grupal com amb algun nucli familiar (mare-fills) de forma individual. També s'ha ofert espai de loga, que ha anat quallant, fins esdevenir una activitat estable dins la casa, a raó d'un cop per setmana.
- **Hort Urbà:** La Casa d'Acollida de Lligam, disposa d'hort urbà des de l'any 2010. En el 2017 hem dut a terme quatre activitats grupals, principalment amb les filles i fills. Aquestes han estat de sembra i planté, transplant dels plantés, insectes que habiten l'hort...etc. Posteriorment, les activitats han estat de caire més individual, en relació al seguiment de l'hort, rec, desherbat i recol·lecció...etc.
- **Taller "Dones en moviment":** Es va realitzar l'última sessió d'aquest taller iniciat al 2016 amb l'objectiu de mantenir a les dones actives. Va consistir en diverses caminades per Collserola
- **Taller d'alfabetització digital i TIC:** Ha estat un taller de tres sessions orientades a l'aprenentatge de l'ús de les TIC i la seva aplicació en la recerca de feina.
- **Celebració del Dia de la Dona:** Es va fer un mural entre totes amb poesies i una xocolatada per celebrar el fet de ser dones. També vam anar a la manifestació de Barcelona
- **Participació a la manifestació del 20-N:** Dia Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones.
- **Celebracions:** Forma part del projecte educatiu, celebrar allò que ens ofereix la vida i en aquest sentit aprofitem les dates del calendari. En aquest sentit hem fet col·lectivament: Elaboració de la mona de Pasqua a casa i celebració de la

castanyada, amb taller d'elaboració dels panellets. Celebracions de Nadal i el Tió, St Esteve, cap d'any i Reis, amb preparació col·lectiva de menús, àpats, festa i ball.

- **Celebracions de la vida:** En la mateixa línia que el descrit anteriorment, però en aquesta ocasió la celebració no ve donada per un calendari extern, sinó que té a veure amb el propi devenir de cada persona acollida a la casa. En aquest 2017, principalment han estat celebracions d'aniversaris de dones i nens i també festes d'acomiadament de les dones quan deixen el recurs.

6.3.- Sortides

Amb l'objectiu d'afavorir l'exercici de ciutadania de ple dret i "sense intermediaris", oferim un seguit de sortides que vinculen les dones i mainada a espais d'oci i cultura. Amb el benentès que la cultura alimenta cos i esperit. Ajuda a alliberar i prendre consciència de les pròpies emocions i per tant, també com gaudir-les i com canalitzar-les d'acord a cada moment i situació. Així mateix, pretenen oferir espais de gaudi compartit entre adultes, entre infants i entre les persones de cada unitat familiar. Especialment pertinents per la freqüent alteració de rols familiars que generen les relacions de violència masclista dins l'àmbit família.

- **Sortides familiars:** A través del programa Apropa Cultura, s'han fet sortides a espectacles infantils de teatre i música.
 - * A l'Auditori de Barcelona: "Maaambo" y "Ma, me, mi, Mozart"
 - * "La petita flauta màgica" al Teatre del Liceu.
 - * Al CaixaForum hem anat a dos espectacles: "Vents? Vents!" i "El Bosc Grimm"
 - * Teatre Libél·lula al Centre Cultural del Born.
- **Sortides a espectacles a través del Apropa Cultura:**
 - * Teatre Condal: "Los vecinos de arriba" i "25 il·lusions del Mag Lari".
 - * Dansa al Mercat de les Flors: "Aracaladanza" i "Monchichi"

- * Musicals a l'Auditori de Barcelona: "El senyor dels anells. Les 2 torres", el espectacle "Teranga", amb músiques de Senegal i "Made in USA" de la Banda Municipal de Barcelona.
- * Òpera al Gran Teatre del Liceu: "La vidua alegre" i "Il trovatore" del Liceu a la Fresca a l'Arc de Triomf.
- **Sortides per la ciutat:**
 - * "Colorama": mapping a la façana de l'Ajuntament de Barcelona.
 - * Parc Cervantes: Sortida a passejar pel parc i a visitar el seu roserar.
 - * Sortides per passar el dia, amb pic-nic: sortida al Tibidabo, al Parc d'atraccions i sortida al Zoo de Barcelona
 - * Sortida a l'Aquàrium de Barcelona.
- **Sortides festives:**
 - * Sortida a la cavalcada de Reis pels carrers del barri
 - * Sortida a la cavalcada de Pare Noel.
 - * Carnestoltes: Sortida disfressades a la rua del barri.
 - * Sortida pel barri el dia de St Jordi.
 - * Celebració de Revetlla de St Joan
 - * Calçotada a les Planes de Vallvidrera.

7.- RESULTATS I PROPOSTES DE MILLORA

Amb la valoració de resultats obtinguts, tal com s'ha exposat anteriorment, **constatem un increment del benestar i capacitat de desenvolupament de les dones i menors** acollides a la casa, en diversos àmbits: salut física, benestar emocional, millora en la conducta i hàbits quotidians, millora en la capacitat i gaudi de la comunicació i relació amb d'altres, increment de la competència en recerca de feina.

L'habitatge, queda més en segon pla quant a resultats, posant-se de manifest que les

precàries condicions laborals del mercat de treball actual, juntament amb les condicions dels habitatges de lloguer a la ciutat de Barcelona, generen una gran dificultat d'autonomia de les persones i especialment de les dones acollides a la Casa. Encara més, si tenen filles i fills a càrrec.

Les dones -amb major presència en els sectors laborals més precaris- esdevenen en situacions d'alta vulnerabilitat. Tenir filles i fills a càrrec afegeix una dificultat més, (tant en el procés de finalització de la relació amb l'agressor, quan aquest és el progenitor, com en el procés de recuperació i autonomia) produint-se situacions difícils de sostenir, com és disposar d'una sola habitació per tota la unitat familiar. I això en cas d'haver tingut la possibilitat d'accedir a un lloguer compartit. Amb fills a càrrec, aquest també és més difícil d'aconseguir, no només pel preu, sinó precisament per la dificultat d'encabir tota una unitat familiar en una sola estança, així com per reticències a compartir habitatge amb infants...etc. Sumat al fet no poc freqüent que el pare d'aquestes filles i fills, no compleixi amb les quotes de manutenció assignades...etc. Situa les dones que cerquen un nou espai d'habitat, en una situació de gran vulnerabilitat i dificultat per assolir un nivell d'autonomia, autosuficiència i autorealització personal i familiar. Aconseguir un habitatge, amb els llocs de treball disponibles i en les condicions econòmiques i horàries que ofereix el mercat de treball actual, esdevé una quimera que supera les capacitats individuals i ha d'interpel·lar al conjunt de les administracions i de la societat.

Quant a propostes de millora, sempre amb la voluntat de revisar i d'aprofitar al màxim la nostra pròpia capacitat de treball i d'intervenció vers les dones i menors acollides a la Casa, **per aquest proper 2018 ens proposem definir els fonaments i estructura de la nostra intervenció, sobre tres eixos transversals:**

- **Eix Inserció sociolaboral:** Com s'ha esmentat, aquest és un àmbit clau per a l'assoliment d'un mínim grau d'autonomia i sovint puntal de l'assoliment de

- l'objectiu d'autorealització (personal i familiar, en el cas de les dones que són mares). Poder situar-se, viure i exercir en un pla de ciutadana de ple dret en l'entorn social en que habitem, és realment la constatació que s'ha assolit un nivell de recuperació acceptable de la violència viscuda. El treball, encara que en l'actualitat no és garantia, encara suposa sovint un punt d'inflexió per assolir aquest objectiu d'igualtat i de ciutadania. Des de la Casa d'Acollida ens proposem reforçar la tasca ja existent des de les pròpies administracions i teixit del tercer sector, quan a iniciatives d'inserció, oferint espai d'informació i reforçant la vinculació de les dones tant, vers el recurs d'inserció que millor els pugui respondre a la seva situació, com directament vers el mercat de treball.
- **Eix Participació comunitària:** Relacionat amb el que expressàvem anteriorment, considerem la participació comunitària com un element de suport mutu, de benestar i també d'exercici amb plenitud de la condició de ciutadana. Habitar, viure i participar del nostre entorn social més immediat, dota al ser humà de l'oportunitat d'aferrament a la comunitat que retorna oportunitats d'identitat, llaços de suport mutu i d'intercanvis, necessaris per a la existència humana, en tant que ésser viu eminentment social i gregari. Transitar d'entorns de relacions on la violència masclista ha marcat significativament una pauta o patró de relació, cap a d'altres tipus i espais i relacions, és en sí reparador i suma vers la recuperació i autonomia de les persones que han viscut situacions de violència masclista.
 - **Eix Infants i joves:** Volem disposar i oferir d'una mirada pròpia i singular vers els infants i joves que acollim al servei. Ens proposem disposar d'un eix metodològic, que ens permeti situar-los en el centre la intervenció amb entitat pròpia. D'acord no només amb la situació de violència viscuda, sinó també en relació al seu

moment de cicle vital i les transicions i reptes a afrontar en un futur immediat. Ens proposem oferir-los un espai propi i adequat a la seva edat, així com si s'escau oferir-los entorns adequats per a viure noves i enriquidores oportunitats de llaç social, descoberta de capacitat pròpies i expressió del seu món intern.

Aquest objectiu, ens durà inevitablement a revisar protocols, definir circuits interns, objectius i procediments d'intervenció...etc. I a partir, d'aquí tant les activitats individuals, com grupals com les sortides prendran una nova dimensió en tant que s'articularan amb els fonaments i objectius d'aquests eixos.

En definitiva, l'any 2018 ens ofereix l'oportunitat de fer certa revisió i actualització de la nostra intervenció i l'encarem amb el desig i la il·lusió d'incrementar les nostres competències i capacitat de donar suport a les dones i menors que temporalment conviuen a la **Casa d'Acollida**, contribuint en certa mesura a que quan en surtin, encarin el seu futur amb majors oportunitats d'autorealització i autogovern del seu projecte de vida i amb energies renovades, respecte de quan hi van entrar.

Barcelona, 26 de febrer de 2018